

Kompetensstandard

Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt

Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt har utvecklats av Trädgårdsnäringens Centrala Yrkeskommitté (TCYK) i samverkan med Nordiskt Valideringsforum samt yrkeskunniga från ett flertal olika organisationer inom branschen. Den består till sin helhet av sex sammanhängande moduler, som är obligatoriska för att erhålla yrkesbevis. Modulerna, som är en beskrivning av vad en individ förväntas förstå, veta och kunna utföra inom ett specifikt avgränsat område, relevanssäkras gällande innehåll vart fjärde år.

Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt och dess moduler syftar till att skapa förutsättningar för fördjupad kartläggning, synliggörande och erkännande av strukturerat lärande på arbetsplatsen, validering av befintliga medarbetare, skapande av utbildningar eller andra kompetenshöjande insatser. Målet är att säkerställa kunskande till rätt nivå i målgruppen vid rekrytering, kompetensutveckling och för att uppfylla kvalitetskrav ställda i bland annat upphandlingar. Vidare kan den öppna upp för samverkan mellan olika aktörer i syfte att utveckla och hitta nya vägar gällande kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt ingår som ett av flera områden med olika nivåer och inriktningar i **TCYK:s branschvalideringsmodell**. Utifrån syfte, förutsättningar och behov för både verksamhet och individ, väljer man det område och de moduler som är relevanta. Erkännande för uppnått kunskande kan även ges för enskilda moduler.

Målgrupp

Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt riktar sig till individer med teoretisk och praktisk erfarenhet och kunskande i yrket med mål att höja kompetensen och uppnå fördjupade kunskaper och färdigheter enligt nivån för yrkesbevis. Individen ska ha en god språknivå för att läsa, skriva, prata och förstå svenska.

Nivå

Varje enskild modul i profilen ligger på nivå 3 och 4. Det ackumulerande och sammantagna kunskandet ger ett kunskapsdjup och en färdighetsnivå motsvarande SeQF-nivå 4. Nivån sätts framför allt utifrån djupet på de kunskaper och färdigheter som behövs samt den självständighet i utförandet av arbetsuppgifterna som krävs.

För nivå 4 innebär det att individen har fördjupade kunskaper inom ett specifikt område, vilket innefattar att välja och använda relevanta begrepp, teorier, modeller och metoder för att utföra definierade uppgifter inom givna tidsramar. Individen kan ta initiativ, reflektera och organisera och utföra uppgifter självständigt, kritiskt värdera, förhålla sig till och dra slutsatser gällande valet av källor och gemensamma resultat. Individen kan också ta ansvar i samarbete med andra och i viss utsträckning leda och utvärdera andras arbete. Läs gärna mer om SeQF på Myndigheten för yrkeshögskolans hemsida:

<https://www.myh.se/validering-och-seqf/seqf-sveriges-referensram-for-kvalifikationer>

Relevanssäkring

Branschen gör en årlig översyn av modulerna. Vart fjärde år genomförs en ny relevanssäkringsprocess där en nationell panel ser över och godkänner innehållet. Panelen består av personer från relevanta organisationer och områden till exempel:

- Bransch
- Fackförbund
- Arbetsgivare
- Formell utbildning
- Icke formell utbildning
- Arbetsförmedling
- Forskningsinstitut
- Handledare/bedömare
- Validander

Den senaste granskningen genomfördes 2021-01-28 med representanter från: AB Framtiden, Akademi Båstad, Arbetsförmedlingen, Bostads AB Poseidon, Fastighets, Gröna arbetsgivare, Kommunal, LP Entreprenad, Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund SKKF, Svensk Markservice, Sveriges Allmännyttan, samt Trädgårdsnäringens Centrala YrkesKommité TCYK.

Validering med OCN-metoden

Lärandet kan genomföras i utbildningsform i olika upplägg, som lärande i arbete eller en kombination av dessa. *Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt* valideras i en formativ process där insamling av underlag för bedömning sker parallellt med lärande i olika former. Bedömning av kunnande utförs av godkända yrkesbedömare från branschen och som kvalitetssäkras genom OCN-metoden. Resultatet av valideringen resulterar i ett intyg för uppnådda moduler i området (som man kan bygga vidare på).

Vissa moduler kan valideras summativt. Det innebär individen kan tillgodoräkna sig kunskaper och färdigheter från tidigare genomförd utbildning som motsvarar *Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalts* bedömningsplan. Det kan till exempel vara ett certifikat eller godkänt betyg från det formella utbildningssystemet.

Innehåll

Nedan beskrivs vilka kunskaper respektive färdigheter som omfattas inom *Yrkesbevis 4 – Markbeläggningar av betong, tegel och asfalt* i följande sex moduler.

Markbeläggning asfalt	Underhåll och reparation av markbeläggning
Kantstabilisering och kantstödsarbete	
Förberedelsearbete inför belägningsarbete	Belägningsarbete marksten, marktegel, betongplattor
Arbetsmiljö och säkerhet	

Förberedelsearbete inför beläggningsarbete med slitlager av marksten, marktegel och plattor av betong

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för hur en överbyggnad är uppbyggd.
- Ge exempel på faktorer som styr dimensionering av överbyggnad (markbeläggning) och dess uppbyggnad.
- Förklara vad som styr val av material och tjocklek vid uppbyggnad av förstärkningslager och bärlager.
- Ge exempel på faktorer som styr lutning på överbyggnaden (markbeläggningsen) i form av max- och min-lutning.
- Ge exempel på hur olika materialval kan påverka överbyggnadens (markbeläggningsens) livslängd.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Utföra utsättning i plan och höjd för markanläggningsarbeten enligt ritning eller gällande nivåförhållanden.
- Välja rätt sorts kross- och grusmaterial och till rätt tjocklek för uppbyggnad.
- Utföra packning med rätt dimensionerad maskin på ett fackmässigt sätt.
- Arbeta på ett arbetsmiljömässigt sätt med hänsyn till egen och andras säkerhet.

Beläggningsarbete med slitlager av marksten marktegel och plattor av betong

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Förklara syftet med fogning och risker med dåligt utförd fogning och efterföljande skötsel av fogar.
- Förklara vikten av planering inför anslutningsarbete.
- Redogöra för olika typer av maskiner och handverktyg vid beläggningsarbete, samt vad de används till.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Sätta ut höjder med rätt lutning och utföra avdragning i sättlagerbädd.
- Utföra beläggningsarbete med slitlager av marksten, marktegel och plattor av betong på ett fackmässigt sätt.

- Utföra fogning med rätt material på ett fackmässigt sätt.
- Utföra tillpassningar, anslutningar och detaljarbeten på ett fackmässigt sätt.
- På ett fackmässigt sätt hantera lägningsmaskiner eller andra för arbetsmiljön nödvändiga maskinella hjälpmedel.
- Arbeta på ett arbetsmiljömässigt sätt med hänsyn till egen och andras säkerhet.

Kantstabilisering och kantstödsarbete

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Förklara syftet med kantstabilisering och vad som styr val av material.
- Ge exempel på olika kantstöd och förklara syftet med anläggning av kantstöd samt innebörden av begreppet inspanning av yta.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Utföra kantstabilisering i kantzonen med rätt material på ett fackmässigt sätt.
- Utföra inspanning av yta och kantstödsarbeten på ett fackmässigt sätt.
- Arbeta på ett arbetsmiljömässigt sätt med hänsyn till egen och andras säkerhet.

Underhåll och reparation av markbeläggning med slitlager av marksten, marktegel och plattor av betong

Nivå 4

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för olika metoder och hjälpmedel gällande underhåll av befintlig markbeläggning.
- Redogöra för orsaker till sättningsskador.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Välja rätt metod och hjälpmedel vid underhåll av befintlig markbeläggning, samt utföra arbetet på ett fackmässigt sätt.
- Åtgärda sättningsskador och omläggningar på ett fackmässigt sätt.
- Arbeta på ett arbetsmiljömässigt sätt med hänsyn till egen och andras säkerhet.

Markbeläggning av asfalt

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Uppvisa insikt om asfaltens sammansättning och krav på utförande.
- Översiktligt beskriva vad som påverkar val av asfaltyrnas läggningsteknik.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Utföra enklare reparationer i markbeläggning av asfalt.
- Arbeta på ett arbetsmiljömässigt sätt med hänsyn till egen och andras säkerhet.

Grundläggande kunskap om arbetsmiljö och säkerhet på arbetsplatsen

Nivå 3

Kunskap

Medarbetaren ska kunna:

- Redogöra för arbetsplatsens utrymningsvägar, återsamlingsplatser och var skydds- och hjälpmedel finns.
- Redogöra för rutiner vid brand, tillbud och olyckor.
- Beskriva sin egen och andras ansvarsroller för arbetsmiljö och säkerhet.
- Beskriva skillnad mellan fysisk och psykosocial arbetsmiljö, möjliga risker och hur man kan arbeta förebyggande.
- Redogöra för regler och rutiner för den skyddsutrustning som finns på arbetsplatsen.
- Resonera kring effekter av arbetsbelastning och förebyggande åtgärder.

Färdighet

Medarbetaren ska kunna:

- Använda första-hjälpen utrustning, samt eventuell hjärtstartare.
- Använda föreskriven skyddsutrustning.